

Digitales Brandenburg

hosted by Universitätsbibliothek Potsdam

[Sefer Melakhim]

[Sefer Melakhim]

Shelomoh ben Yitsḥak

5565 [1804/1805]

בב

[urn:nbn:de:kobv:517-vlib-9667](#)

מלכים א כב

כב (א) וַיֵּשׁ בָּיִת שְׁלֹשׁ שָׁנִים אֵין
מַלְחָמָה בֵּין אֶרְם וּבֵין
יִשְׂרָאֵל : (ב) וַיַּחֲזַק בְּשָׁנָה
הַשְׁלֹשִׁית וַיַּרְדֵּן יְהוָשָׁפֶט מֶלֶךְ
יְהוּדָה אֶל-מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל :
(ג) וַיֹּאמֶר מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל אֶל-
עֲבָדָיו הַיּוֹדָעָם בַּיּוֹלֶן רַמְסָמָת
גְּלֻעָה וְאַנְחָנוּ מִחְשִׁים מִקְחָת
אֲתָה מֵיד מֶלֶךְ אֶרְם :
(ד) וַיֹּאמֶר אֶל-יְהוָשָׁפֶט תַּחֲלָק
אֶתְתָּה לְמַלְחָמָה רַמְסָמָת גְּלֻעָה
וְאַנְתָּה יְהוָשָׁפֶט אֶל-מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל
כִּמְנוּנִי בַּמָּקוֹם בְּעֵמִי בַּעֲכָךְ כְּסֻוּסִי
כְּסֻוּסִיק : (ה) וַיֹּאמֶר יְהוָשָׁפֶט
אל-מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל הַרְשָׁנָא כִּיּוֹם אֲתָּה דָּבַר יְהוָה : (ו) וַיַּקְבִּין
מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל אֲתָּה נְגַבָּאִים כִּארבע

כב (א) דָּרְיָה יְאַהֲרֹן פָּעָרְשָׁתְּרִיכְעַדוֹ
נוֹ אֲהַנְעַט קְרָבוֹ צְוִישָׁעַז אֶתְמָא אָנוֹה
יִשְׂרָאֵל . . . (ב) אִם דְּרוֹטְטָעַן וְאַהֲרֹעַ
בְּעַוְכְּטָע יְהוָשָׁפֶט , קְעַנוֹג פָּאָן יְהוָה
דָּעַן קְעַנוֹג פָּאָן יִשְׂרָאֵל . . . (ג) דִּיוּר
זְאַנְטָע צְוִיְוָן שְׁתָאַטְסְכָעַדְיְהַנְטָעַז
וַיִּסְטָמַת אַיְהָר וּוְאַהֲל , דָּאָסָרְמָה גְּלֻעָה
אוֹנָס גַּעַהְעָרָת ? אָונְדָעַנְאָר זַיְצְיוֹן
וּוְרַ שְׁטִילְעַ , גַּעַהְמָעַנְסָס דָּעַם קְעַנוֹג
פָּאָן אַרְדָמָנִיכְטָאָב . (ד) אָונְדָעַזְוִיְהַוְשָׁפֶט
שְׁפָרָאָךְ עָר : וַיְוִידָסְט דָּזָא מִיטְמֵר צְוִי
פְּעַלְדָע צִיהּוֹן גַּעַגְעַעַן רַמְתָגְלַעַד ? יְהוָשָׁפֶט
אַגְּמָוָאַרְטָעַטָּע אַיְהָם : אַיר בֵּן דָאָצָן
בְּעַכְיִיט , וַיְאַדְוָא , מִינְזָאָלָק , וַיְאַ
דִּיְיָן פָּאָלָק , מִינְעָן רְוִיְתְּרִיאָה , וַיְאַ
דִּיאָ דִּינְעָן , (ה) נְוָרָא פָּוָהָדְיְהַוְשָׁפֶט
פְּאָרָט , עָר פָּאָרָשָׁע עֲרָסָט דָּזָא וּוְאָרָט
דָּעַם עַוְיְגָעָן . (ו) דָעַר קְעַנוֹג פָּאָן
יִשְׂרָאֵל לִיס דְּזָוְרִיךְ דִּיאָ פָּרָאַעַטָּעַן ,
אוֹנְגְּזָעַהָד
אֶל-מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל הַרְשָׁנָא כִּיּוֹם אֲתָּה דָּבַר יְהוָה : (ז) וַיַּקְבִּין
מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל אֲתָּה נְגַבָּאִים כִּארבע

ר ש י

כב (ב) זְנָס סְלִיטִית . סְמָלָה הַתְּזִנְסָה : (ג) וְלֹחָנוּ מִקְזִים
אַוְתְּגָלְלִיס כִּיְהָמָז פִּינְגָּז זְגָלָעָן . הַזְּגָלָעָן חַטְהָלָעָן
וְוַיְיָר : (ד) קְאַזְזָה (ז) מְבָלָל זְזָפִיְז : (ה) קְאַזְזָה
גְּזַעְנִיכְס , וְלִיְקָס כְּתָהָלְיָהוֹן לְעַזְן קִינְזָן מְלָדָן בְּמַתְּכִינְדִּין , וְקַן כָּל קְרִילְתָּס זְלִיכִינְ
גְּזַעְנִין הַתְּפָוָכָל : בְּרַכְתָּה , עַנְצָק בְּלָגָה : (ט) הַרְזָחָת , הַהַזְּנָמָה חַופְתָּק וְחַוְנָה לְתִימָה
וְלְפָתָנָה , אַנְלָל קִיא לְחַמְתָת הַדָּמָר כְּלַהְלִיקָס נְסָס כְּמַפְדָּס וְטוֹפְפִי' לְזָן תִּיְיָה' , וְלְדָקָק
כִּתְבָּק זְיַוְתָה' חַמְתָלָת הַדָּגְלָהָס : לְקָקָה , עַנְזָן לְקָיָה : (כ) הַמְּצָהָנָה' , זְיַוְתָה'
כָּס' חַלְקָה תְּלִדְעַת דָּקָע : (בָּא) עַצְוָר וּעוֹוָב , זְלָמָד יְזָהָר לְמַחְמָבָה זְיַהָאָר עַלְיוֹן וְהַנְּעָרָל
מְבִית לְחַלְבָה לְחַנְעָוָב זְלָל הַרְנָהוּ : (בָּבּ) בְּחַלָּה , עַכְבָּשׂ טְהָרָה : (כָּד) הַסְּחָה , דְּנָה הַתְּיָוָן
שְׁלָמָה לְנָוָק , וַיְתָקֵן זְבָחָת מְחוֹרָת כְּנָמָת כְּמַסְחָה עַל תִּיְיָה' הַדְּרָה קְמָרָה וְסְכָתָה לְ
כְּקָנָה וְגַדְגָּבָה' סִימְנָה נְקָנָה : (כָּוּ) וַיְהִלָּה , טְעַל כְּכָבְדָעָתְמָנָה שָׁוָרָה : אַטָּה , גַּנְמָת כְּלָזָק
זְוָאָג וְעַגְעַן כְּפָפְקָוִיְזָסָק וְנְסַזְקָעָן חַטְבָנָק בִּיתָוּ וְכַלְלָה זָכָב נְסָקָוּ :
כב (ג) לְנוּ

מלכים א כב

כארבע מאות איש ויאמר
אליהם האלך על-רמה גלעד
למלך מה אם-אהל ניאמר
עליה ויתן ארני ביד המלך :
(ז) ניאמר יהושפט האין פה
גביא לירזה עוד ונדרש
כאותו : (ח) ניאמר מלך-ישראל
אל-יהושפט עוד איש-אחד
לראש ארתייה כיאו ואני
שנאותיו כי לא-יהניבא על צוב
בי אסיך כי יקיחו בזימלה
ויאמר יהושפט לא-יאמר המלך
בן : (ט) ניקרא מלך-ישראל אל-
סריס אחד ויאמר מהרה מיכ-הו
בזימלה : (י) ומלך ישראל
יהושפט מלך-יהודה ישבים
איש על-כסאו מלכושים בגדים
בנון פרח שער שמרון וכל-
הנביאים מהנביאים לפניהם :
(יא) ויעש לו אדקה בז-כגענה
ברני ברzel ניאמר בה-אמיר

רשי יהות

ויל זיל טרען, פוילענער) : (ז)
סלאן פה נגייל עוד. מוקודלי חין ז'
כטילים מהנביאים גלטן חד ואוכולס
לזון חד-לווליס : (ח) כי חס רע.

זז יא

תרגום אשכנזי פא

אונגעעהר פיר הונדרעת מאן , צו
זאכמש קאכמשו , אונד שפראר צו
איינען : זאל לאיך בעגנו רמות גלעד
צו בעלדע ציהען , אדר עזאל איכס
איןטערלאסען ? זיא אנטווארטעטען :
זיה הין , גאנט ווירעם איזדעם קעניגס
האנד אייבערליפערן .

(ז) דא שפראר יהושפט : איזט ניקט
זאנט נאך איין פרא-געט דעם עוינען
היר , דען וויר בער-אגען קענטען ?
(ח) דער קעניג פאן ישראאל אנטווארטה
טע : עס איזט וואחל נאך יעמאנד היר ,
דורר דען מאן גאנט בער-אגען קענטען ,
איך ביןיהם אבער גראם , וויל ער מיר
ニア עטוואן גוטעס , זאנדרען איטמעל
אונגליק פראפעצייט ; מיכירזו ואחן
ימלה הייסט ער . יהושפט ער-וירעדרטע :
דרער קעניג דענקערוועס ניקט .

(ט) דער קעניג פאן ישראאל לים נז
איינען הא-בעריה הנטו רוחען , אונד
זאנט עאיהם : בריגן מיכיהו ואחן ימלה
אונגליך רחער . (י) ביריע קעניגע
זאסן יעדער אויף אינעם טהראן , איז
קעניגליך-עט אָרְנַאֲטָע , איז אינגען
טענען פאָר דעם טהאָר שומרונס ,
אונד אל-עלע-פר. בעטען וויס-ויאנטען פאָר
איינען . (יא) צדקה ואור בענרג-
האטגען זיך זא גאנד צוויאָז. ייס-ערנע
הערנער בער-ערטיגט , אונד זאנטען :
זא שפּוֹלִיכְט דער עוינען : טיט דיזען
ווירסט דוא אָרְט

צערשטאסען

באור

כב (י) בגרא פחה שער שמרון , עין
מק-אכטב רע זיכרונו לנדכל
גדידי

לפי סחויר יען לזר סלחנת חת חיט
הרמוני

זז יא

יְהוָה בָּאֵלֶּה הַנֶּגֶח אֶחָד־אֲרָם
עַד־בְּלֹחוֹם : (יב) וּכְלִיהָנְכִיאִים
נְבָאִים בָּן לְאָמֵר עַלְהָ רְמָת
גָּלְעָד וְדִצְלָחָ וְנִתְנַן יְהוָה בַּיד
הַמֶּלֶךְ : (יג) וְהַמֶּלֶךְ אִישָׁרְ
הַלְּקָד לִקְרָא מִיכְיָהוּ דָּבָר אַלְיוֹ
לְאָמֵר הַנְּהָנָה דְּבָרַי הַנְּכִיאִים
טֻוב : (יד) וַיֹּאמֶר מִיכְיָהוּ חַי
יְהוָה בָּי אֶחָד־אֲשֶׁר יֹאמֶר יְהוָה
אֲלֵינוּ אֶתְּנָאָרְבָּר : (טו) וַיַּבְאָזֵ
הַמֶּלֶךְ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ לְיוֹיָה
הַגְּלָד אֶל־רְמָת גָּלְעָד לְמִלְחָמָה
אֶסְמָנָחָל וַיֹּאמֶר אֲלֵינוּ עַלְהָ
וְדִצְלָחָ וְנִתְנַן יְהוָה בַּיד הַפְּלָקָה :
(טו) וַיֹּאמֶר אֲלֵינוּ כַּמֶּלֶךְ עַד־
בְּמַה פְּעָמִים אָנָּי מִשְׁבִּיעָה אֲשֶׁר
לְאַתְּדִיבֶר אֲלֵינוּ רְקִדְאָמָת בְּשָׂם
יְהוָה : (ויל) וַיֹּאמֶר רְאֵיתִי אֶת־
כָּל־יִשְׂרָאֵל נְפָצִים אֶל־הָרִים
בְּצָאן אֲשֶׁר אִין־לָהֶם רֶחֶם
וַיֹּאמֶר

צְעַרְשְׁטָאַסְעָן , בַּיִם זַיָּא נַאֲנַק פְּעָרָה
נַּיְטָעַט זַיְנָר . (יב) אַונְד אַלְלָע
אַיְבָּרְגְּנָעַן פְּרָאַהְעַטָּעַן וּוַיְסָזָאַנְטָעַן דָּאוֹ
זַעַלְבָּע , אַונְד שְׁפָרָאַכָּעַן ; צִיה הַיְנִיחָ
נַאֲרְרָמוֹת אַיְנוֹנְלָעַד , דָוָא וּוַיְרָסְט גְּלִיקְלָיד
זַיְן , גְּאַטָּט וּוַיְרָד עַם אַיְן דָעַם קָעְנִיגָּס
הַאֲנָד גְּעַבָּעַן . (יג) דָעַר בָּאַטָּע ,
וּוְלְכָעַר הַיּוֹגְעַנְגָּעַן וּוְאַרְ , מִיכְיָהוּצָו
הַאֲלָעַן , רַעַדְעַטָּע אַיְהָם צַו , אַונְד
שְׁפָרָאַר : יְהָ , לִיבָּר ! אַלְלָע פְּרָאַר
קָעְטָעַן פְּעַרְקִינְדָעַן אַיְנְשָׁטִימָנִי רַעַטָּע־
קָעְנִיגָּגְלִיק , וְאַלְאַסְדָּאַר דִּיְנָע וּוְאַרְטָע
דָעַן אַיְרָגְגָעַן גְּלִיקְלָיד לְוַיְטָעַן , אַונְד פְּעָרָה
קִינְדָע אַוְיךְ נַוְטָעַן . (יד) מִיכְיָהוּ אַבָּעָר
אַנְטָוּוּאַרְטָעַטָּע : וְאַוְאַהְרָדְעָל עַוְיְנִיגָּע
לְעַבָּט ! גְּוֹר וּוְאַמְדָע עַוְיְנִיגָּע טִיר אַיְנִי
גִּיבָּט ; דָאַזְוּ וּוְעַדְעָ אַדְ שְׁפָרְעַדָעַן .
(טו) אַלְסָמָע עַר נַוְן צָוָם קָעְנִיגָּקָס ,
זַאֲנְטָעַדְעָל קָעְנִיגָּצָו אַיְהָם : מִיכְיָהוּ !
וְאַלְלָעַן וּוְירָגְעַנְעַן רְמוֹת גָּלְעָד צַו פְּעַלְדָע
צִיהָעַן , אַדְעָר אַלְלָעַן וּוְירָס אַוְנְטָעַר
לְאַסְסָעַן ? עַר אַנְטָוּוּאַרְטָעַטָּע : צִיהָה הַוּן ,
דָוָא וּוַיְרָסְט גְּלִיקְלָיד זַיְן , דָעַר עַוְיְנִיגָּע
וּזְרָד עַם אַיְן דָעַם קָעְנִיגָּס הַאֲנָד גְּעַבָּעַן .
(טו) דָא שְׁפָרָאַר דָעַר קָעְנִיגָּצָו אַיְהָם :
וּוְיָא פְּיָילְמָאַהְל אַלְלָעַן אַוְיךְ דִּיר נַאֲר בְּעַעַ
שְׁוּעָרָעַן , דָאַס דָוָא מִיר נִיכְטָס אַלְסָמָע
זַאֲהָרָהָיִיט אִים נַאֲמָעַן דָעַם עַוְיְנִיגָּע זַאֲנִיגָּע
זַאֲלָלָסָט . (ויל) עַר שְׁפָרָאַר : אַרְ
זַאֲהָגָאנְקִישָׁרָאֵל אַוְיךְ דָעַן בְּעַרְבָּעַן צָעָרָ
שְׁפָרִיָּט , זַיָּא שְׁאָפָעָ , דִּיאָ קִינְגָעַן
דְּהַרְטָעַן הַאֲבָעַן , אַונְד דָעַר עַוְיְנִיגָּע
זַאֲגָטָע

רְשׁוֹן :

חַלְיוּ וְגוֹן : (טו) עַלְהָ וְסַכְלָה : נַעַמָּה
תַּמְלִל לוֹזְסָסָה : וְנִתְנַן סָה . סַלְוָמִי יְמָן
זַיְד הַמֶּלֶךְ : (ויל) אַחֲרָדָנִים לְאַלְמָה .
וְזַהְתָּהָנְדָלָכִי לְסָה מַתְיָהָן יְמָן וְסַרְחָן לְפָדוֹן
וְחַעַפְךָ

מלכים א כב

וַיֹּאמֶר יְהוָה לְאֶלְעָנִים לְאֶלְעָנִים
יְשֻׁבוּ אֵישׁ-לְבִיהוּ בִּשְׁלוֹם ;
(יח) וַיֹּאמֶר מֶלֶךְ-יִשְׂרָאֵל אֶל-
יְהוֹשָׁפָט הַלֹּא אָמָרָתִי אֶלְיךָ
לְוַאֲדִיתְנֶבֶא עַלְיָהוּ טוֹבָכִי אָסֵ-
רָע ; (יט) וַיֹּאמֶר לְזֹאת שְׁמַע
הַבְּרִיאָה רָאָתִי אֶחָד יְהוָה יִשְׁבֶּן
עַל-כִּסֵּאוֹ וְכָל-צָבָא הַשְׁמִים
עַמְּדָה עַלְיוֹ כִּימְנוֹ וּמִשְׁמָאלָו ;
(כ) וַיֹּאמֶר יְהוָה מֵי יִפְחָה אָחָד
אָחָב וַיַּעַל וַיַּפְלֵל בְּרִמָּה גְּלָעֵד
וַיֹּאמֶר וְהַבָּכָה וְהַאֲמֵר בְּכָה ;
(כא) וַיֵּצֵא קָרְרוֹחַ וַיַּעֲמֹד לִפְנֵי
יְהוָה וַיֹּאמֶר אָנֹכִי אֶפְחַנְךָ וַיֹּאמֶר
יְהוָה אֶלְיוֹן בְּמָה ; (כב) וַיֹּאמֶר
אֶצְאָוּ וְהִיְתִּי רִוחַ שְׁקָר בְּפִי בְּלִ-
גְּבִיאֵי וַיֹּאמֶר תְּבַתֵּח וְנִסְתַּחַ וּכְלִ-
צָא וְעִשֵּׂה בְּפָנָן ; (כג) וְעַתָּה הָנָה
גַּעַת הַנְּעוּמָה אָנֹדֵט טָהוֹת אֶלְוֹא ;
רְשָׁעָה :

בָּאוֹר פְּאַלְשָׁע

בְּגִילִי קִימִיס [כ' י"ח ט'] . (כא) וַיֵּצֵא
הַרְנוֹחַ, רֹאשׁ אַמְּחוֹתָיו, רַחוֹם בְּגִנְוָתָם, כּוֹנְקָטָם
בְּהַעֲלֵל דְּמִי כְּנִוְתָם בְּקַטָּס דִּינוֹ, כִּי זוֹ הַקְּטָל
קִיה נְהֹלָמָל שְׁוֹכוֹתָיו . (מדרגי הַלְּגָנָגָן
וּסְדִידָק)

כְּשַׁמְּנִינָה וּמְשַׁמְּאָוֹ, וְכִי יְצַק סְמִיחָל לְמַעְלָה וּסְלָא נְהֹרָיְמָה, דְּרוֹנוֹס וּמִין
ס' שְׁזָסָהָיל (תְּסָלִים קי"ח י"ו) יְמִינָךְ ס' תְּהַעַן הַוִּיכָבָד
(צְשָׂוָת ט' ו') חַלָּה חַלָּה מְצִוּיָּנִים וְחַלָּה מְצִוּיָּנִים מְלֹווֹת זְקוֹת
מִצְמִילִילִים מְלֹווֹת חֻזֶּק ; (כא) וְגַד
סְמִוקָּם

מלכים א כב

גַּתְנָה יִחְזֹה רֹוח שֶׁקֶר בְּפִי כָּל-
גַּבְנִיאֵךְ אֱלֹהָה וַיִּחְזֹה דָּבָר עַלְיָה
רָעָה : (כד) וַיַּגֵּשׁ צְרָקוֹתָיו כֵּן
פְּנֵיעָה וַיַּסַּחַר אֲתִיכָּה מִכְּבוֹד עַל-
הַלְּדוֹן וַיֹּאמֶר אִתְּהָ עַבְרֵה רֹוחָ
יִהְזֹה מֵאַתִּי לְדָבָר אָוֹתֶךָ :
(כה) וַיֹּאמֶר מִכְּבוֹד הַנֶּקֶד רָאָה
בַּיּוֹם הַהוּא אֲשֶׁר הַבָּא חִרְרָה
בְּחִרָּה לְרַחְבָּה : (כו) וַיֹּאמֶר
מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל קָח אֲתִיכָּה מִכְּבוֹד
וְהַשִּׁיבָהוּ אֶל-אֶצְבָּן שְׁרוֹדָה עִיר
וְאֶל-זְיוֹאָשׁ בְּקִדְּהַמְּלָךְ !
(כז) וְאַנְדַּךְתָּ פֶּה אָמֵר לְמֶלֶךְ
שְׁמוֹ אֲתִיכָּה בֵּית הַכְּלָא
וְהַאֲכָלָהוּ לְחַם לְתַחַן וְכַיִם לְחַזֵּן
עַד-בָּאִ בְּשָׁלוֹם : (כח) וַיֹּאמֶר
מִכְּבוֹד אָמֵשׁוּב הַשּׁוֹב בְּשָׁלוֹם
לְאַדְּבָר יִהְזֹה בַּי וְאַמְּרָה שְׁמַעַע
עַמִּים פְּלָמִים : (כט) וַיַּעַל מֶלֶךְ
יִשְׂרָאֵל וַיַּהְוֵשֶׁפְטָם מֶלֶךְ יְהוּדָה
רַמְתָּ גֶּלְעָד : (לו) וַיֹּאמֶר מֶלֶךְ
יִשְׂרָאֵל אֶל-יִהְוֵשֶׁפְטָם הַתְּחַפֵּשׁ
וּבָא **רִישֵׁי** :

תרגומים אשכנווי

הַאֲלָשׁוּ וַיֹּסִאְגָּנוּנָבָן דָּעַן מִונְדָּלֶלֶר
דוֹזֵעַר פְּרָאַקְעַטְשׁוּ, וַיַּיְלַע אָונְגְּלִיק
אַיבָּעֶד דִּירְקַעְרְהַעֲנְגַּט הָאָט •
(כד) דָּאַטְרָאַט צְדִיקְיוֹ, וְאַחֲנְכָּנְעַנְהָסֶס,
הָנִין, שְׁלוֹג מִיכְיוֹהוּ אַוְיָף דָּעַן בְּאַקְעַן,
אוֹנְדָר שְׁפְּרָאָךְ: וּוּלְכָעַן וּוּגַע נָאַהַם דָּעַר
גַּעַטְטַלְיַכְעַגְיִיסְטַמְט, אַלְסַעְר אָוִיסְמַיר
פּוֹהָר, אָוִסְמַיר לִידְצַוְוָר דָּעַר ?
(כה) מִיכְקָהּוּ אַגְּנָטְוּאַרְטַעְטַע : דָּוָא
וַיְרַסְטַעְטַע עַסׂ עַזְלְבַּסְטַטְוּ וְעַהְעַן אַן דָּעַם טָאַנְעַן,
דָּאַדְוָא פְּאָן אַיְזָעַם צִימְבָּעַר אַין דָּאָז
אַנְדְּרָעַ לְוַיְקָעַן וּוַיְרַסְטַט, דִּירְצַוְעַר-
בְּעַרְגָּעַן • (כו) חַוְיָזִיף בְּעַפְּאַהְלָל דָּעַר
קָעְנִיגְפְּאָן יִשְׂרָאֵל (אַיְזָעַם זַיְנְעַר הָאָט=
בְּעַדְיְהַנְּטָעַן): נִים דָּעַן מִיכְיוֹהוּ, אַיְבָּעָר=
לְהַרְעָא אַיְהָן דָּעַם שְׁטָאַרְתָּחָוּפְטָמָאָן
אַמְּמוֹן, אוֹנְדָר דָּעַם פְּרִינְצָעַן יוֹאַש •
(כז) אוֹנְדָר זַאְגָּנָע דָּאַבְּיָיא: דָּעַר קָעְנִיגְבָּעַ
פִּיהָיַט, שְׁטַעַקְטַט דִּיזְעַן אַיְנָסְגָּעְנָנָנִים,
אוֹנְדָר לְאַסְטָעַט אַיְהָט נֹרְשָׁפָרְזָאָט
חוֹאַסְסָעָה אוֹנְדָר בְּרָאָד דִּילְעָן, כּוֹסְאִיךְ
וַיְדָעַר גְּלִיקְלִיךְ צְוִירִיךְ קָאַמְכָע •
(כח) חַזְוִיחַ זַאְגָּנָע מִיכְיוֹהוּ : יָא,
וּוּנְרוֹא גְּלִיקְלִיךְ וַיְדָעַר צְוִירִיךְ קָאַמְכָט
זָאָרָאָט דָּעַר עַוְיָנָע נִיכְטַט וּדְרָךְ פִּינְ
בְּעַשְׁפָרָאָסָעַן; אוֹנְדָר זַאְגָּנָע הַיְנָצָו
הַעֲרָעַתְשָׁעַם, אַלְלָא אִיהָר הַעֲלָקָעָר !
(כט) אַלְסַעְמַע אַבְּעַר דָּעַר קָעְנִיגְבָּאָן יְשָׁרָה
אוֹנְדָר יְהָוָשָׁפְט, קָעְנִיגְאַיְזָה יְהָוָה נָנוֹן גַּעַנְעָן
הַמּוֹתָה גַּלְעָד זַאְגָּנָע, (ל') זַאְגָּנָע דָּעַע
קָעְנִיגְבָּאָן יְשָׁרָה לְזַוְּיָהָר ; אַיְ
וַיַּלְלַע
בָּאָוָר
אַגְּדָה • (ל) רְהַחְפָּשׁ וּכְ
בְּטַלְחַמָּה, הַלְלָאַתְנִי וּמְשֻׁלְלָאַתְלָמָד
הַלְלָאַתְלָמָד בְּקַדְשָׁלָמָד
דְּכִינָה לְחַסְכָּרָךְ גַּעַד וְגַן

מלךים א כב

ובא במלְחָמָה וְאַחֲרָה לְבֶשׁ
בְּגִירֵךְ וַיַּחֲחַפֵּשׁ מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל
וַיָּכֹא בַּמְלָחָמָה: (לא) וְמֶלֶךְ
אֶרְם צוֹה אֶת־שְׂרֵי הַרְכָּב אֲשֶׁר־
לוּ שְׁלֹשִׁים וָשְׁנִים לְאָמֵר לְאָ
תְּלַחְמוֹ אֶת־קָטָן וְאֶחָד־גָּדוֹל בַּיּ
אֶסְמָא־מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל לְבָדוֹ: (לב)
(לב) וַיַּחֲזַק בְּרָאֹת שְׂרֵי הַרְכָּב
אֶחָד־שְׁפָט וְחַמָּה אָמָרוּ אֶת־
מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל הִיא וִיסְרָוֵעַלְיוֹ
לְרִלְחָם וַיַּעֲקֹב יְהוֹשָׁפָט:
(לג) וַיַּהַי בְּרָאֹת שְׂרֵי הַרְכָּב
בַּיּוֹם אֶת־מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל הַוָּא וַיַּשְׁׁבוּ
מַאֲחָרֵיו: (לד) וְאִישׁ מְשֻׁךְ בְּקַשְׁתָּה
לְהַמּוֹ וַיַּכְּהַ אֶת־מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל
בֵּין־הַדָּקִים וּבֵין־הַשְּׁרִין וַיֹּאמֶר
לְרַכְבּוֹ הַפְּלִידִיךְ וְחַזְיָאַנְיָ כִּי־
הַמְּחַנָּה
בָּאוּ: לְעַנְקָע אָסָם אָונְד פְּאַהֲרָע בִּיכְךְ אָוִס
רְשֵׁי

בָּאָוֹר

[הכדי]. (לד) בַּיְהַלְוִתִּי, לְדוּיִ
חַבְיוֹלְבִּי, כִּינֵס לְרַכְבּוֹ, לְמַלְכָה לְגַנְגָשׁ
בְּכֻכָה, חַלְאָ חַמָּל לוּ כִּי חַמָּל לְלַעַן חַכְוָה,
וְקַן כּוֹתְמַשּׁוֹת סְכַתּוֹ, סְלָמָר הַמְּלִיטִיוֹתָ
לְמַרְבּוֹתָהָכִי, וּבְקַן לְמַרְעַחַבָּ. [מידכִי]
כְּלַדְקָן

סְלִיכְיוֹךְ אַלְלָה מֶלֶךְ יִצְחָק הַתְּשָׁאָמָןְךָ יִסְדָּק וְעַטְךָ תַּיְזָנָס תְּגָר: (לב)
וַיַּעֲקֹב יְסַופֵּט נְקָדְמָךְ: (לד) וְחַיָּס מַעַן: (לד) וְחַיָּס
יַלְךְ וְסַלְחָלָ: בָּנָן פְּדַקְקִים וְעַזְנָקְרָרִין יְסַדְקִים קְלִיפִים קְלִיפִים
בְּעַנְיָן עַנְלָיוֹה, עַטְוֹחָג הַזְּגָרָס' ס' וְסַרְיוֹן קְעַקְעִים וְקְלִיפִים נַפְלִים עַל נַקְגִי
סְאַלְיוֹן וְסַמְתִּין לְוֹתָן וְסַסְסָ קְרוּיָן (לט): דְּקָקִים

המְחַנֵּה בַּיִת הַחֲלִילִיִּי ;
 (לה) וַתַּעֲלֶה הַמְלָכָה בַּיּוֹם
 הַרְחֹא וְהַמֶּלֶךְ הַיְהוּדִים
 בְּמִרְכָּבָה נִבְחָר אֶרְם וַיְמִתְבָּעֵב
 וַיַּצְקַח דִּסְרֵה מִפְהָאָה אֶחָיק הַרְכָּב ;
 (לו) וַיַּעֲלֶר הַרְכָּב בְּמִחְנָה כְּכֹא
 הַשְׁמָשׁ לְאָמֵר אֲישׁ אֶל־עִירֹו
 וְאַישׁ אֶל־אֶרְצֹו ; (לו) וַיַּמְתַח
 הַמֶּלֶךְ וַיָּבֹא שְׁמְרוֹן יִקְבְּרוֹאת
 הַמֶּלֶךְ בְּשְׁמְרוֹן ; (לח) וַיִּשְׂטַף
 אֶת־הַרְכָּב עַל בְּרֵכָה שְׁמְרוֹן
 וַיַּלְקֹחַ הַכְּלִיבִים אֲתִיכָּמוּ וְהַזְנוֹת
 רְחָצָו בְּדָבָר יְהוָה אֲשֶׁר דָבָר ;
 (לט) וַיַּתֵּר דָבְרֵי אָחָב וּכְלֵי
 אֲשֶׁר עָשָׂה וּבֵית הַשָּׁנִין אֲשֶׁר
 בָנָה וּכְלֵי הָעָרִים אֲשֶׁר בָנָה
 הַלוֹא־הָם כְּתוּבִים עַל־סִפְר
 דָבְרֵי הַיְמִים לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל ;
 (ס) וַיַּשְׁבַּכְ אָחָב עַמְּדָבָחוּ
 וַיַּמְלֵךְ

דָזְקִיס ; (לה) יַעֲוֹד בְּמִרְכָּב
 וַתַּחַזֵק וַיַּשׁוּם כִּי סָלָא יַכְרוֹד
 בְּמִלְחָתו וַיַּגְלֹחַו וַתַּחַלֵת נִפְלָקָה יִסְסָה ;
 (לח) וַיָּלֹקוּ שְׁכָלְנִיס לְתִיוֹן
 וַיַּחֲווֹר חֲנִינִיס טַסְס נִסְרָגָגָת קְכָלִי תְּמָלֵל
 סְנִינוֹת דִּימְקוֹס הַסְּרָל נְקָקוּ שְׁכָלְנִיס לְתִין
 לְסְנִיגָות גָוָן : וְסָזְנוֹת רְחָצָו וְכָלִי סָזְנוֹת
 וְלְגַזְוִתָּן הַמְלָרָה הַחֲלָקָה מְנוֹן הַסְּרָל וְעַמְתָה לְוַחַנְלָה דִּמְוֹת סְתִי זְנוֹת
 בְּעוּרְכָתָה : (לט) נִוְתָּן סְזָן . סְזָן דָפִיל

אוֹסָם דָעַם הַעֲרָר , דָעַן אוֹר בְּעַפְינְרָע
 מִיר נִיכְטָן וְאַהֲלָל . (לה) דָאָן רְיוּס
 בְּאַגְעָן דִיא שְׁלָאָכְטָן וְעַהֲרַה עַהֲטָנְג וְאַרְ ,
 וְאַהֲלָט וְזַקְדָּר קַעַנְג אַיְלְרָעְטָט
 שְׁטַעַהֲנָד אִים וְגַעַנְעָן , אַרְסָגְעָן
 אַיְכָעָר ; אַבְעָנָדָס אַבְעָר שְׁטָאָרָב עָר ,
 אַונְדָר דָאָן בְּלָלָט אַוְיָס וְיַיְנָעָר וְאַונְדָע
 וְאַרְאִין דָעַן וְגַעַנְעָן גַעַלְאָסְסָעָן .
 (לו) מָאָן כְּאַכְטָעָן אַלְאָבִיא וְגַעַנְעָן :
 אַוְנְטָעַרְגָּאנְג אִים לְאַגְעָר בְּעַקְאָנְט :
 יַעֲדָר בְּעַרְחָן נַאֲך וְיַיְנָעָר שְׁטָאָדָט אַונְדָר
 נַאֲך וְיַיְנָעָם לְאַנְדָע צְרוּיק .
 (לו) וְאַשְׁטָאָרָב דָעַר קַעַנְג . עָר וְאַרְדָר
 נָוָן נַאֲך שְׁמָרוֹן גַעַרְאָכְט , אַונְדָר דָאָר
 וְעַלְבָסָט בְּעַנְרָאָבָעָן . (לח) אַונְדָר אַלְסָט
 מָאָן , בְּיָא דָעַם טִיךְ שְׁמָרוֹנָס , וְיַיְנָעָן
 וְגַעַנְעָן אַבְשְׁפִּיהְלָטָע , אַונְדָר וְיַיְנָעָן וְאַהֲקָעָן
 פּוֹצְטָע , וְאַלְעַקְטָעָן דִיא דְהָנָרָדָע וְיַיְהָ
 בְּלָוָט , וְוַיָּא עַם דָעַר עַוְיָגָע פְּאַרְהָעָר
 בְּעַשְׁטִימְטָטָע . (לט) דִיא אַוְרִינְגָע
 גַעַשְׁלָטָטָע אָחָב , אַלְלָעָם , וְוַאֲסָעָר
 טָהָאת , דָעַן עַלְהָעַנְבִּיְנָעַרְנָעָן פְּאַלְלָאָסָט ,
 וְעַלְכָּעָן עָר אַיְלְפִּיהְרָטָע , אַונְדָר דִיא
 שְׁטָעַרְטָע , דִיא עָר בְּעַקְעָסִינְגָטָע ,
 שְׁיַנְרָעָט מָאָן אַוְיְגָעַצִּיְכָנָעָט אַיְן דָעַן
 יַאֲהָרְכִּיכְעָרָן דָעַר קַעַנְגָע יִשְׂרָאֵל .
 (ס) אָחָב לְעַנְטָע וְזַקְנָע צָו וְיַיְנָעָן
 פְּעַטְעָרָן

בָּאָר

לְדָקָן . (לה) וְהַעֲלָה הַמְלָחָמָה , הַיְמָה
 כּוֹלְכָת וְמַתְנָרָת , וְכָמוֹי רְכָס , וְכָכוֹמָס
 שְׁלָס . [דרָקָן] . (לו) וַיַּעֲלֶר הַרְכָּב
 בְּמִחְנָה , וְלַעֲנָנוֹ כְּלוֹן נִמְלָחָמָה [הַכְּלָי] .
 (לח) וְהַזְנוֹת רְחָצָו , וְחַכְיָנִיל סְטָפוֹ .
 [פָּגָל] . וְכָוָנָתוֹ עַל כָּלִי זְטוּעָל אָחָב .
 וְקָן

סְנִינוֹת דִּימְקוֹס הַסְּרָל נְקָקוּ שְׁכָלְנִיס לְתִין
 לְסְנִיגָות גָוָן : וְסָזְנוֹת רְחָצָו . וְכָלִי סָזְנוֹת
 וְלְגַזְוִתָּן הַמְלָרָה הַחֲלָקָה מְנוֹן הַסְּרָל וְעַמְתָה לְוַחַנְלָה דִּמְוֹת סְתִי זְנוֹת
 בְּעוּרְכָתָה : (לט) נִוְתָּן סְזָן . סְזָן דָפִיל

מלך א כב

וימלך אחיויהו בנו פרחתיו :
 (מיא) יהושפט בָּנֵדָקָא מֶלֶךְ
 על יִהוָה בְשִׁנָה אַרְבָעָל אֶחָא
 מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל : (מכ) יהושפט בָּנֵזֶב
 שלשים וחמש שנה במלכו
 וארבעים וחמש שנה מלך
 בירושלם ושם אמר עזובה בת
 שלחי : (טג) וילך בבל-דרך
 אָסָא אֲבִי לְאִסְרָה מִמְנוּ לְעִשּׂוֹת
 הישר בעיני יהוה : (מד) אָזֶ
 הַכְמֹות לְאִסְרָה עוֹד הַעַם
 מזבחים ומתקנים בכמהות :
 (מה) וישלים יהושפט עם מלך
 יִשְׂרָאֵל : (מו) וירהר דברי
 יהושפט וגבורתו אשר עשה
 ואשר נלחם להוציאם מהובים
 על ספר דברי הימים למלך
 יהודה : (מו) ויתר הקרש אשר
 נשאר בימי אָסָא אֲבִיו בָּעָר כִּינֵז
 הארץ : (מח) ומלך אין באדם
 נצבר בילך : (מט) יהושפט עשר
 אניות

ר ש

דFILE: (מה) ויטס יסומפט עס וילך יסרא. לפי סמולחמי סיתם צין אסף אחיזו כיון
 גנשא מלך יסרא הסזק לוי' כן: מז) ויתר סקדט. מוסגין מיהוף צפלכסיס: (מח)
 מלך חין צחדוס. וויהי דוד סניאס סוח סמלך. וכלה נכתז לפי סביוו יקסולס צנו
 סקלקל ציינו פצע חזס ווילס לכס וילך. הגול ציוויהו סופט עדין כיון כפזין
 לו: (מט) כי נצברו חניות. לפי סנתחרד עס חזיזו

תרגום אשכנזי כד

פעטערן, אונד זיין זאהן אחיזויהו רעה
 גירטע אן זוינער שטעללע .
 (מא) יהושפט, זאהן אסא, וארד
 קעניג איבער יהורה, אים פירטער רעה
 נירונגסיאחרע אחאב', קעניגים פאן
 ישראל. (מכ) פינט אונד דרייסיג יאהרע
 ואאר יהושפט אלט, אלט ער צור רענין
 דונג קאם, אונד פינט אונד צוואנינג
 יאה-רענירטצע איזירישלים; זיינע
 מוטטהה הום עובה, טאכטער שלחים,
 (טג) ער זאנדרלט אוף דעם וועגע
 זיינעם פאטטרם אסא, וויך ניא דראטן
 אב, אונד טהאט, וואס דעם עויגען
 וואהיל געהיל. (טט) נורוואורדען דיא
 דהען ניכט אב געשאפט, אונד דאו
 פאלק אפערט אונד ריכערט איטער
 נאך אויף דענוועלבען. (טה) אויך
 לעבטער יהושפט פרידליך טиш דעם קעניג
 פאן יישרל. (טוו) דאו איברגען פאן
 יהושפט'ם געשיכט, זיינע העדרען
 טהאטען, דיא קרידגע, וועלקע ער
 פיהרטע, זינד אויף געמיינעט אין דען
 יאהדביבען דער קעניג� יהודה'ם.
 (טז) אויך שאטט ער דיא איזינגען
 קנאכענשנדער, דיא נאך אין דען
 צייטען זיינעם פאטטרם אסא אים לאנדער
 בליבען, גענטליך פארט. (טח) צו זוינער
 צייט האטטע דאו לאנד אדורט קיינען
 קעניג, ואנדערן אין שטארטה האלטער
 דעג��רטע עס. (טט) יהושפט לים אויך
 גאנט בילך: (טט) יהושפט עשר
 דיא

מלכים א כב

הרגום אשכזבי

ר' טה

ובכן מתוירנס . (נב) בשנה שבע עשרה
לוייזופט, וכלה נכתת לרגע לאחאב מלך
יפופט, ולחacob מלך עמריס וחתם זכה,
הוּא מלה מלה לרגע, נטהרו מהס טומנה עצר ?
הוּא אצטת צנין ועדריס לאצטת צלמה לו,
ומגנה יהותם לנו . [לט'ק].

כאייר

וְכֵן מִתּוֹרֶנָס . (נב) בָשָׁנָה שְׁבַע עֲשָׂרָה
לְיוֹחָנָשֶׁפֶט , וְכֵלָחַנְתָּא לְרַגְעָן לְחַחָכָה וְילָקָ
יְסָסֶפֶט , וְחַחָכָה מֶלֶךְ עַמְּלִיס וְצִתְּשָׁסָנָה ,
כְּבוֹדָה מַהְשָׁה לְרַגְעָן , כְּצָהָרָיו מַהְשָׁה סָמוֹנָה עַד ?
אַלְמָא זְנַחַת צְנַיִס וְעַדְלִיס לְזָהָרָה לְמַחְשָׁה לוּ ,
וְעַגְמָה חַוָּתָה לְגַטָּה . [רַדְק].